Дзяржаўная ўстанова

«ЛІТАРАТУРНЫ МУЗЕЙ МАКСІМА БАГДАНОВІЧА»

1. Агульныя звесткі

Літаратурны музей Максіма Багдановіча – гэта адзін з самых прыгожых музеяў беларускай сталіцы. Ён размясціўся ў двухпавярховым будынку (помнік гарадской архітэктуры XIX стагоддзя) ў Траецкім прадмесці. Траецкае прадмесце – старажытны куток Мінска на левым беразе р. Свіслач. Галоўнай вуліцай прадмесця была Траецкая, у XIX стагоддзі перайменаваная ў Аляксандраўскую (зараз вул. М. Багдановіча). Менавіта на гэтай вуліцы знаходзіўся дом, у якім нарадзіўся класік беларускай літаратуры – Максім Адамавіч Багдановіч. На вялікі жаль, гэты дом не захаваўся. Літаратурны музей Максіма Багдановіча знаходзіцца непадалёк ад таго месца.

2. Гістарычная даведка

Пастанова аб стварэнні Літаратурнага музея Максіма Багдановіча была прынята 19 верасня 1980 г., і з 1 красавіка 1981 г. музей пачаў дзейнічаць як установа культуры.

8 снежня 1991 г. для наведвальнікаў была адчынена экспазіцыя, прымеркаваная 100-гадоваму юбілею з дня нараджэння М. Багдановіча. У доме, пазбаўленым мемарыяльнасці, з дапамогай экспанатаў і мастацкіх прыёмаў узноўлены непаўторны паэтычны свет паэта і яго жыццёвы шлях.

3. Апісанне калекцый

На пачатак 2011 года ў фондах Літаратурнага музея М. Багдановіча знаходзілася каля 17 тысяч адзінак захавання музейных прадметаў асноўнага і навукова-дапаможнага фондаў.

Самая вялікая калекцыя – гэта кнігі, сярод якіх шэсць экзэмпляраў адзінага прыжыццёвага зборніка вершаў М. Багдановіча «Вянок» (тры з іх з аўтографамі М. Багдановіча), кнігі кола чытання паэта, літаратура пра яго жыццё і творчасць, кнігі беларускіх паэтаў і празаікаў канца ХІХ – пачатку ХХ стагоддзя, творы паслядоўнікаў Максіма, пераклады, прысвячэнні.

Значную калекцыю ўтвараюць рукапісы. Тут прадстаўлены: рукапісны зборнік вершаў М. Багдановіча «Зеленя» (назвы вершаў, цыклаў і кніг даюцца на мове арыгінала), некалькі старонак запісаў 1915 г., аўтографы вершаў «Я вспоминаю дом старинный…» і «Я нядужны, бязскрыдлы паэт…», а таксама ўспаміны пра паэта (А. Я. Багдановіча, З. Верас, Д. Дзябольскага і інш.), рукапісы родных і знаёмых, людзей з асяроддзя паэта (У. Караленкі, К. Пешкавай, З. Верас, А. Смоліча); аўтографы беларускіх дзеячаў культуры і мастацтва – З. Бядулі, А. Паўловіча, К. Крапівы, М. Танка, М. Лужаніна, А. Багатырова, М. Аладава, Ю. Семенякі і іншых.

Калекцыя дакументаў прадстаўлена асабістымі матэрыяламі сям’і Багдановічаў і сваякоў, а таксама дакументамі грамадска-культурнага жыцця Беларусі, якія тычацца пытанняў ушанавання памяці паэта.

У раздзеле аўдыёвізуальных помнікаў сабраны каля 6 тысяч фотаздымкаў і негатываў, сярод якіх усе вядомыя фотаздымкі Максіма, яго родных, знаёмых і сяброў, даследчыкаў яго творчасці; фотаздымкі мясцін, звязаных з жыццём і іменем паэта. На фотаздымках і негатывах – мерапрыемствы па ўшанаванні памяці паэта. Захоўваюцца ў фондах тры кінастужкі пра Максіма Багдановіча, відэафільм, грампласцінкі, дыскі і запісы вершаў, песень і музычных кампазіцый на словы М. Багдановіча, магнітафонныя запісы ўрачыстых мерапрыемстваў і ўспамінаў пра паэта.

Вобраз Максіма і тэмы яго творчасці натхнілі мастакоў на стварэнне шматлікіх твораў мастацтва. У фондах музея захоўваюцца 72 карціны, 19 скульптур, 309 графічных твораў.

4. Апісанне экспазіцыі

Музей сінтэзаваў жыццёвы шлях Максіма Багдановіча і яго духоўны свет – непаўторны і арыгінальны. Мастацкае афармленне музея стылізавана пад «мадэрн» – накірунак у мастацтве канца ХІХ – пачатку ХХ стагоддзя. Элементы мадэрна прысутнічаюць у афармленні столі, у афармленні рамак у экспазіцыйных нішах, у складаным пластычным малюнку вырабаў з саломкі, у рытмічным чаргаванні модулей мэблевай канструкцыі, у вітражах.

Аўтар мастацкай канцэпцыі – Эдуард Канстанцінавіч Агуновіч, заслужаны дзеяч культуры Рэспублікі Беларусь. За афармленне экспазіцыі Літаратурнага музея М. Багдановіча Э. К. Агуновічу прысуджана Дзяржаўная прэмія Рэспублікі Беларусь (1993 г.).

Сярод самых каштоўных экспанатаў музея – чатыры зборнікі «Вянок», арыгінальныя фотаздымкі, рукапісны зборнік вершаў «Зеленя», некалькі аўтографаў.

Кожная з пяці залаў экспазіцыі адлюстроўвае пэўны перыяд жыцця паэта, цесна звязаны з асобнай тэмай яго творчасці і пераклікаецца з цыкламі вершаў зборніка «Вянок». Уся экспазіцыя пабудавана на глыбокім сімвалізме. Кожная зала мае свой экспанат-сімвал: рушнік, які вышывала маці паэта, слуцкі пояс, арыгінальны зборнік вершаў «Вянок», геліягравюра «Сікстынская Мадонна», фрагмент знакамітай карціны Рафаэля. Значнае месца ў экспазіцыі музея займаюць мемарыяльныя прадметы, фотаздымкі, кнігі сям’і Багдановічаў. Экспазіцыя таксама дапоўнена іншымі цыкламі вершаў, апавяданнямі, літаратурна-крытычнымі і публіцыстычнымі творамі.

Экспазіцыя першай залы музея

Першая экспазіцыйная зала знаёміць з тэмай дзяцінства і юнацтва М. Багдановіча. Прадстаўленыя матэрыялы расказваюць пра бацькоў будучага паэта, пра яго продкаў. Раскрываюцца вытокі таленту паэта і шматграннасць яго асобы. Мастацкае афармленне залы – тэма традыцыйнага беларускага рушніка на столі, вырабы з саломкі з выявамі вобразаў міфалогіі – з'яўляецца своеасаблівым раскрыццём цыклаў вершаў М. Багдановіча «У зачарованым царстве» і «Згукі бацькаўшчыны».

Экспазіцыя другой залы музея

Матэрыялы другой залы адлюстроўваюць працэс станаўлення творчай індывідуальнасці Максіма Багдановіча: яго літаратурны дэбют у 1907 г. у беларускай газеце «Наша Ніва» з апавяданнем «Музы□ка»; творчасць паэта ў двухмесячны ракуцёўшчынскі перыяд (цыклы вершаў «Старая Беларусь», «Места» і паэмы – «Вераніка», «У вёсцы»). Кампазіцыйным ядром гэтай залы з'яўляецца своеасаблівы «іканастас» – дванаццаць

графічных партрэтаў дзеячаў беларускай культуры. Другі рад – фатаграфічныя выявы беларускіх пісьменнікаў канца XIX – пачатку XX стагоддзя. Экспанаты-сімвалы – слуцкі пояс і Статут Вялікага княства Літоўскага (1588 г.).

Экспазіцыя трэцяй залы музея

Трэцяя зала экспазіцыі прысвечана тэме росквіту творчага таленту М. Багдановіча. Дамінанты залы – паэтычны зборнік вершаў «Вянок» і экспанаты, з дапамогай якіх раскрываецца творчае крэда «песняра чыстае красы». Максім Багдановіч паўстае як таленавіты паэт, празаік, крытык, публіцыст, журналіст. Яго зборнік «Вянок» выйшаў з друку ў 1913 г. (па сведчанні В. Ластоўскага – у 1914 г.) у Вільні (друкарня Марціна Кухты). Паэзія М. Багдановіча – нетрадыцыйная, але блізкая кожнаму. Творы «Апокрыф» і «Апавяданне аб іконніку і залатару...» з’яўляюцца ўзорамі высокамастацкай прозы, у якіх паэт абвясціў ідэю каштоўнасці прыгажосці і мастацтва ў жыцці чалавека.

Экспазіцыя чацвёртай залы музея

Наступная зала – «Мадонны» – адрозніваецца ад іншых залаў экспазіцыі сваім афармленнем і ўвядзеннем асаблівых прыёмаў падачы экспанатаў. Люстра-сімвал, якая нагадвае крыж, умоўна падзяляе залу на тры часткі, але ў той самы час, аб'ядноўвае дамінанты залы: гравюру «Сіксцінская Мадонна», рукапісны зборнік «Зеленя», прысвечаны Ганне Гапановіч (стрыечнай сястры), партрэт Ганны Рафаілаўны Какуевай, яраслаўскай знаёмай паэта. Мадонна – адзін з цэнтральных вобразаў у творчасці М. Багдановіча. Ён раскрываецца ў паэмах «У вёсцы», «Вераніка», у цыкле вершаў «Каханне і смерць» і інш. Цыкл «Мадонны» М. Багдановіч прысвяціў Ганне Какуевай.

Экспазіцыя пятай залы музея

Атмасфера трагізму апошніх месяцаў жыцця Максіма Багдановіча, нязбытнасць мар і жаданняў, у пятай зале перадаюцца праз сімвалізм экспанатаў і складанае мастацкае вырашэнне. У параўнанні з папярэднімі , у гэтай зале – невялікая колькасць экспанатаў. На металічных канструкцыях залатымі літарамі выпісаны назвы тых зборнікаў, якія М. Багдановіч хацеў выдаць, але не паспеў. Лепка на стоілі і сценах праз ідэю вобраза Страціма-лебедзя раскрывае тэму нязздзейсненых жаданняў, таксама раскрываецца ідэя высокага прызначэння чалавека перад Сусветам. Дамінанта залы – кішэнны гадзіннік, які падарыў Максіму яго бацька і які адлічыў апошнія імгненні жыцця паэта. Зямны гадзіннік спыніўся, нябесны – вечна будзе працягваць свой ход...

5. *Дзейнасць музея*

Літаратурны музей Максіма Багдановіча ажыццяўляе актыўную дзейнасць па разнастайных накірунках.

Навукова-асветніцкая дзейнасць музея:

– Экскурсіі на беларускай і рускай мовах: аглядавая – «Максім Багдановіч. Жыццё і творчасць» і тэматычныя – «Любоўная лірыка Максіма Багдановіча», «Фальклорныя матывы ў творчасці Максіма Багдановіча», «Пейзажная лірыка Максіма Багдановіча».

– Тэматычныя лекцыі: «Максім Багдановіч. Жыццё і творчасць», «Зачараванае царства», «Пейзажная лірыка Максіма Багдановіча», «Любоўная лірыка Максіма Багдановіча».

– Перасоўная выстаўка, прысвечаная жыццю і творчасці Максіма Багдановіча.

– Кіналекторый.

– Літаратурна-музычныя вечарыны, прэзентацыі, сустрэчы з творчымі асобамі і г.д.

– Свята паэзіі і песні «Ракуцёўскае лета» (у філіяле музея «Фальварак Ракуцёўшчына»).

– Мерапрыемствы да Дня памяці Максіма Багдановіча (25 мая), Дня нараджэння Максіма Багдановіча (9 снежня).

– Правядзенне конкурсаў дзіцячай творчасці.

Навукова-экспазіцыйная дзейнасць:

– Стварэнне экспазіцый і выставак.

Навукова -даследчыцкая і фондавая дзейнасць:

– Арганізацыя ўліку і захавання музейных прадметаў, падрыхтоўка уніфікаваных навуковых пашпартоў, картак інвентарнага апісання.

– Вывучэнне музейных калекцый у мэтах іх актыўнага выкарыстоўвання ва ўсіх відах дзейнасці музея (стварэнне канцэпцый выставак і тэматыка-экспазіцыйных планаў, падрыхтоўка публікацый і г.д.).

– Падрыхтоўка тэкстаў для зборніка навуковых прац і матэрыялаў А. Я. Багдановіча, бацькі паэта.

– Арганізацыя і правядзенне Міжнародных навукова-практычных канферэнцый па пытаннях багдановічазнаўства.

– Пошук новых матэрыялаў аб жыцці і творчасці М. Багдановіча і яго акружэння.

Выдавецкая дзейнасць:

– Выданне зборнікаў дакладаў навукова-практычных канферэнцый.

– Выданне сувенірнай прадукцыі.

Філіял музея «Беларуская хатка»

Агульныя звесткі

Філіял Літаратурнага музея Максіма Багдановіча **«Беларуская хатка»** знаходзіцца ў цэнтры Мінска. Экспазіцыя размясцілася ў доме, які мае вялікую каштоўнасць для гісторыі нацыянальнай культуры. Менавіта ў гэтым доме, з кастрычніка 1916 па люты 1917 г., жыў класік беларускай літаратуры М. Багдановіч. У гэты час паэт напісаў бессмяротны верш-гімн «Пагоня» і ліра-эпічную паэму «Страцім-лебедзь». У 1991 г. у гэтым доме быў адчынены філіял Літаратурнага музея М. Багдановіча.

Гістарычная даведка

Філіял быў адчынены 25 чэрвеня 1991 г. у доме, які некалі належаў выкладчыку вучылішча Лібава-Роменскай чыгункі С. І. Рэдзьку. За час свайго існавання з 1904 г. дом паслужыў прытулкам для многіх знакамітых людзей Беларусі, сярод якіх З. Бядуля, Я. Лёсік, З. Верас, М. Багдановіч і інш. У 1984 г. было прынята рашэнне перанесці дом з вул. Талстога (былая вул. Мала-Георгіеўская) на Рабкораўскі завулак.

Назву «Беларуская хатка» філіял атрымаў у гонар аднайменнага клуба інтэлігенцыі, актыўным удзельнікам якога быў паэт.

Апісанне экспазіцыі

Экспазіцыя філіяла «Беларуская хатка» – гэта своеасаблівы працяг экспазіцыі Літаратурнага музея Максіма Багдановіча. Яна прысвечана мінскаму перыяду жыцця класіка, а таксама літаратурна-грамадскаму руху пач. XX стагоддзя ў Мінску.

Беларуская хатка. Экспазіцыя

Мастацкая канцэпцыя экспазіцыі належыць Эдуарду Агуновічу. Афармленне інтэр’ера стылізавана пад «мадэрн».

Асноўнай дамінантай экспазіцыйнай залы з’яўляецца сінтэз музея і тэатра, які дасягаецца дзякуючы складанай канструкцыі вітрын і старадаўняму лялечнаму тэатру батлейка (копія Магілёўскай батлейкі XIX ст.). Тэатр нясе падвойную нагрузку: паказ батлейкі – няздейсненая мара М. Багдановіча і яго сяброў, таксама гэта люстэрка культурнага жыцця тагачаснай Беларусі. На складнях-вітрынах гэта адлюстроўваецца праз экспанаванне афіш, фотаздымкаў, зборнікаў п’ес, песень і нот, а таксама газет і аўтографаў, звязаных са зборам матэрыялаў пра батлейку.

Вяртанне М. Багдановіча на Радзіму прадстаўлена праз аўтэнтычныя рэчы, эпісталярную спадчыну, фотаздымкі. Сімвалам дарогі, якая пралягае праз усё жыццё паэта, з’яўляецца сямейная рэліквія – рушнік, карункі да якога рабіла бабуля М. Багдановіча.

Літаратурна-грамадскае жыццё прадстаўлена некалькімі тэмамі. Гэта дзейнасць клуба інтэлігенцыі «Беларуская хатка» і Таварыства дапамогі пацярпелым ад вайны, у якія ўваходзілі: Л. Сівіцкая (Зоська Верас), Э. Л. Садоўская-Сівіцкая, А. Смоліч, В. Фальскі, У. Галубок, Ядвігін Ш., В. Лявіцкая, А. Паўловіч, А. Уласаў, Ф. Шантыр, Л. Заяц, І. Буйніцкі. Знаёмства з імі адбываецца праз фотаздымкі, мемарыяльныя рэчы, кнігі, часопісы, дакументы, эпісталярную спадчыну і іншыя цікавыя матэрыялы.

Шырока прадстаўлена дзейнасць Таварыства дапамогі пацярпелым ад вайны: гэта арганізацыя бясплатных і танных сталовых, ткацкіх мастэрняў, бежанскіх і дзіцячых прытулкаў, пра што сведчаць прашэнні, квітанцыі, прадметы таго часу. Сярод іх ёсць і экспанаты, што маюць непасрэднае дачыненне да М. Багдановіча, які працаваў у Губернскім харчовым камітэце і прымаў актыўны ўдзел у дзейнасці Таварыства.

Мемарыяльная частка дома прадстаўлена поўнасцю адноўленым інтэр’ерам пакоя, у якім жыў паэт, і часткова рэканструяванымі пакоямі З. Бядулі і яго сясцёр. Калі М. Багдановіч прыехаў у Мінск, менавіта яны займалі правую частку дома Рэдзькі, і З. Бядуля саступіў Максіму свой пакой – вялікі, светлы, з асобным уваходам. З мэтай паказаць гарадскі побыт таго часу створаны невялікія інтэр’ерныя вузлы – кухня, дзявочы куток, напоўненыя рэчамі, знойдзенымі ў тым раёне горада, дзе знаходзіўся дом.

Мемарыяльны пакой паэта – старонка мінулага. Яго атмасфера (інтэр’ер адноўлены па ўспамінах З. Верас, Л. Зайца, З. Бядулі) пераносіць нас у той час, калі тут жыў Багдановіч. Тут можна ўбачыць бутэлечкі, шклянкі, медыцынскія мензуркі і рэліквіі (асабістыя рэчы М.

Багдановіча) – ступку для здрабнення лекаў і падшклянак. Працоўную атмасферу перадаюць стосы кніг і папер, яго адзіны зборнік «Вянок», сшытак буквара, рукапіс артыкула «Санет». Сярод творчай лабараторыі паўстае дарагі сэрцу Максіма партрэт маці.

Не зважаючы на хваробу, Багдановіч працаваў па начах, таму ў пакоі прыцемак, які дасягаецца дзякуючы зацемненаму аконнаму шклу. Ствараецца ўражанне нядаўняй прысутнасці паэта. Напэўна, тут у адну з бяссонных начэй нарадзілася паэма «Страцім-лебедзь», якая стала прарочай для хворага Максіма. Была надрукавана ў газеце «Вольная Беларусь» пасля смерці аўтара (1918 г.) і прадстаўлена ў экспазіцыі побач з некралогам, напісаным З. Бядулей.

На жаль, нядоўга пражыў паэт на радзіме. У лютым 1917 г. ён вымушаны быў пакінуць абжыты куток, паехаў на лячэнне ў Ялту. Дом, у якім зараз размяшчаецца філіял музея «Беларуская хатка», стаў апошнім прытулкам М. Багдановіча на радзіме.

Філіял музея «Беларуская хатка», як і аднайменны клуб мінскай інтэлігенцыі пачатку XX ст., адначасова і асяродак беларускай культуры. Тут праходзяць літаратурна-музычныя вечарыны, прысвечаныя юбілейным датам і цікавым падзеям гісторыі і культуры нашай краіны, сустрэчы з пісьменнікамі, артыстамі, музыкантамі, мастакамі, вучонымі.

Філіял музея «Беларуская хатка» прапаноўвае наведвальнікам экскурсіі па музею з праглядам урыўка батлеечнага спектакля; традыцыйны батлеечны спектакль; лекцыю «Музыка ў жыцці і творчасці Максіма Багдановіча».

Філіял музея «Фальварак Ракуцёўшчына»

Агульныя звесткі

Філіял Літаратурнага музея М. Багдановіча **«Фальварак Ракуцёўшчына»** – музейны комплекс у вёсцы Ракуцёўшчына Маладзечанскага раёна Мінскай вобласці.

У маёнтку Лычкоўскіх, летам 1911 г., гасцяваў класік беларускай літаратуры М. Багдановіч. У Ракуцёўшчыне паэт напісаў два цыклы вершаў: «Старая Беларусь» і «Места» (усяго 17 вершаў) і дзве паэмы «Вераніка» і «У вёсцы».

«Фальварак Ракуцёўшчына» ўключае ў сябе: сядзібу Лычкоўскіх, тэрыторыю вакол сядзібы, крыніцу Максіма, помнік і пісьменніцкі парк.

Гістарычная даведка

Музеефікацыя ракуцёўшчынскіх мясцін пачалася ў 70-я гг. ХХ стагоддзя. У чэрвені 1977 г. па прапанове супрацоўнікаў Мінскага абласнога краязнаўчага музея (г. Маладзечна) быў устаноўлены помнік у вёсцы Ракуцёўшчына – два камяні: адзін як вечная свечка памяці, на другім – выбіты радкі з «Санета» М. Багдановіча. У 1981 г. каля помніка вядомымі беларускімі пісьменнікамі быў пасаджаны «Максімаў сад».

З 1991 г. пачалося аднаўленне сядзібы Лычкоўскіх.

Апісанне экспазіцыі

На сённяшні момант у філіяле адноўлены дом гаспадара, дом арандатара, гумно, у двух апошніх пабудовах адчынены экспазіцыі.

У першую чаргу быў адноўлены Дом арандатара, дзе ўлетку 1911 г. жыў М. Багдановіч. У гэтым доме, дзе, як сцвярджаў сам паэт, вельмі добра пісалася, створана музейная экспазіцыя. Цэнтральнае месца займае фотаздымак дзевятнаццацігадовага Максіма Багдановіча, побач − яго адзіны прыжыццёвы зборнік вершаў «Вянок» (1913 г.), фотаздымкі сяброў Антона і Івана Луцкевічаў, В. Ластоўскага, паштоўкі з выявамі Вільні. Гэтыя экспанаты распавядаюць пра адзін з самых творча насычаных перыядаў жыцця паэта. У інтэр’еры пакоя выкарыстаны прадметы мэблі, побыту пачатку ХХ стагоддзя: драўляны ложак, стол. На ім размешчаны кнігі французскіх аўтараў, якімі захапляўся М. Багдановіч (П. Верлен, Г. Флабэр, Ш. Бадлер). Над сталом лунае птушка з саломкі, як сімвал паэтычнага натхнення.

Кожны з прадметаў паасобку і ўсе яны разам ствараюць уражанне, што малады паэт, які жыве ў гэтым дамку, пакінуў яго хвіліну назад: выйшаў на шпацыр альбо запрошаны да гаспадароў.

Фальварак Ракуцёўшчына

У Доме гаспадара ўзноўлены інтэр’еры гасцёўні, кухні, створаны дзіцячы пакой. Самая вялікая частка экспазіцыі размясцілася ў гасцёўні. Рэканструкцыя інтэр’ера гэтага пакоя суправаджалася стварэннем адпаведнай, нават некалькі рамантызаванай атмасферы, на якую звяртала ўвагу ў сваіх успамінах Я. Шабуня. Менавіта тут маладога паэта сустракалі гаспадары з беларускай гасціннасцю і шчырасцю, былі яго суразмоўцамі і дарадцамі.

Для стварэння адпаведнага настрою і адлюстравання тагачаснага жыцця шляхціча выкарыстаны кнігі і газеты, якія падкрэсліваюць адукаванасць гаспадара, яго актыўную жыццёвую пазіцыю, цікаўнасць да гісторыі і літаратуры. Асаблівую ўтульнасць пакою надае вялікі круглы стол, які займае цэнтральнае месца і сервіраваны для гарбаты. Экспануюцца фотаздымкі родных гаспадара, Зоф’і Лычкоўскай, Эміліі Шабуні і яе дачкі Яніны, да якой вельмі цёпла ставіўся М. Багдановіч.

Пяшчотнасць, замілаванне Максіма Багдановіча ў адносінах да дзяцей раскрываецца ў яго шматлікіх вершах. Адметнасцю экспазіцыі ў Доме гаспадара стаў дзіцячы пакой. Лялечная мэбля, буфет і канапка, маленькая дзявочая кашулька з далікатнымі карункамі, палічка з кнігамі. Побач − калыска з лазы, магчыма, у такой калысцы некалі засынала маленькая Яніна пад казкі, якія расказваў ёй Максім.

Кухня ў дамах дробнай шляхты выкарыстоўвалася па сваім прамым прызначэнні − для прыгатавання ежы і захоўвання прадуктаў. Яе інтэр’ер адноўлены часткова, экспануюцца тыповая мэбля і прадметы хатняга ўжытку. Вязанкі часныку і цыбулі, сушаных яблыкаў і зёлак ствараюць адчуванне таго, што тут жывуць сапраўдныя гаспадары, гасцінныя і шчодрыя.

Уявіць сабе жыццё беларусаў, «поўнае штодзённага клопату», можна пры наведванні гумна, якое раней служыла для захавання і сушкі снапоў і іх далейшага абмалоту. У экспазіцыі прадстаўлены прылады працы селяніна − сярпы, цапы, прылады для апрацоўкі ільну і інш. У цэнтры − тагачасныя транспартныя сродкі: сані і воз − узор сталярнай і кавальскай працы. Цікавымі пададуцца наведвальніку вялізныя карабы для захоўвання зерня, пляцёнкі з лазы і саломы, дзежкі.

Супрацоўнікі філіяла «Фальварак Ракуцёўшчына» прапаноўваюць наведвальнікамі экскурсіі па экспазіцыі філіяла, аглядавыя і тэматычныя лекцыі, арганізацыю і правядзенне творчых вечарын, сустрэч з цікавымі людзьмі.

Матэрыял прадастаўлены Літаратурным музеем М. Багдановіча

Музей Максіма Багдановіча ў Гродна

Музей Максіма Багдановіча ў Гродне адкрыты ў 1986 г. (вул. 1-га Мая, 10), як літаратурны аддзел Гродзенскага дзяржаўнага гісторыка-археалагічнага музея, у доме, у якім жыла сям’я Багдановічаў.

З 1 студзеня 1995 г. музей працуе як самастойная ўстанова культуры. Літаратурны аддзел быў размешчаны ў 4-х пакоях дома (плошча экспазіцыі 56 м²). У гэтым доме з 1892 па 1896 гг. жыў беларускі паэт М. Багдановіч (у 1965 г. на доме была ўсталявана мемарыяльная шыльда.) Экспазіцыя літаратурнага аддзела знаёміла з выглядам Гродна канца XIX – пач. XX стст. Тут былі змешчаны сямейныя фотаздымкі і асабістыя рэчы паэта, прыжыццёвы зборнік паэта «Вянок» (1913 г.), а таксама перавыдадзены ў больш позні перыяд. Другі раздзел быў прысвечаны наведванню М. Багдановічам Ракуцёўшчыны. Экспазіцыя знаёміла з дзейнасцю газеты «Наша Ніва» і выдавецкай суполкі «Загляне сонца і ў наша аконца». Таксама тут быў прадстаўлены мінскі перыяд жыцця і творчасці паэта і апошнія месяцы жыцця ў Ялце. У адным з пакояў быў узноўлены інтэр’ер кабінета – кватэры Багдановічаў.

Пасля надання музею статусу самастойнай адзінкі культуры плошча экспазіцыі пашырылася – на сённяшні дзень яна складае 150 м². У экспазіцыйных залах і фондах 13.697 адзінак захавання, у тым ліку 10.827 – асноўнага фонду (на 25.09.2007 г.). Экспазіцыя мае залы: партрэтная галерэя знакамітых людзей; літаратурна-грамадскі рух канца XIX–пачатку XX ст.; гродзенскі перыяд жыцця сям’і Багдановічаў.

Ёсць чатыры мемарыяльныя пакоі: кабінет бацькі, пакой маці, дзіцячы пакой, гасцёўня, а таксама аддзел «Гродзеншчына літаратурная: мінулае і сучаснае». Сярод экспанатаў музея – асабістыя рэчы паэта, дакументы, пісьмы і іншыя рэчы сям’і Багдановічаў, прадметы побыту канца XIX-га – пачатку XX стст., пісьмовыя сведчанні грамадскага і літаратурнага жыцця таго часу, а таксама літаратурная спадчына паэтаў і празаікаў Гродзеншчыны – М. Васілька, А. Карпюка, В. Быкава, Л. Ялоўчык, Д. Бічэль, Ю. Голуба, А. Пяткевіча і інш.

Мемориальный дом-музей М. Богдановича г. Ярославль

Музей располагается в исторической части города, в Центральном районе. Дом 1908 г. – типологическая городская постройка – одноэтажный, деревянный с наличниками в стиле модерн. С 1912 по 1914 гг. в доме жил классик белорусской национальной литературы Максим Богданович и его отец – известный ученый Адам Егорович Богданович. В этом доме поэт подготовил к изданию единственный прижизненный сборник стихов «Вянок», который принес М. Богдановичу славу поэта. Это единственный сохранившийся до наших дней дом, который снимала семья Богдановичей в Ярославле. Ярославль стал для поэта второй Родиной, здесь он прожил 8 лет своей жизни. В 1991 г. в Ярославле был успешно реализован российско-белорусский проект по созданию Музея классика белорусской литературы Максима Адамовича Богдановича в мемориальном доме. Экспозиция была открыта в декабре 1992 г. В ее создании принимали участие белорусские и ярославские музейщики. С 1995 г. музей получил статус Центра Белорусской культуры. При Центре действует региональная общественная организация русско-белорусской дружбы «Сяброўства».

Экспазіцыя

Экспозиция мемориального дома-музея М. Богдановича состоит из 3 залов.

Зал I. Отражает детские и юношеские периоды жизни белорусского поэта. Частично восстановлены фрагменты комнаты Максима-Книжника с мемориальными настенными часами, книжным шкафом, а также почитаемыми в семье реликвиями – иконой Казанской Божьей матери и гелиогравюрой «Сикстинская мадонна» (подарок Максима Горького).

Зал, посвящённый детским и юношеским годам жизни М. Богдановича

Зал II. Посвящен владельцам дома – семье Ржевских.

Зал III. Посвящен Ярославскому периоду жизни поэта. В холле музея представлен материал об исторических связях Ярославской области и регионов Беларуси.

Зал, посвящённый Ярославскому периоду жизни М. Богдановича

http://maksimbogdanovich.ru/museums/5.htm